

Undersøgelser af guldsmede- og dagsommerfugleforekomster i Tarup-Davinde grusgrave 2002

Otto Buhl og Niels Lykke

Stenværksøen i Phønix-området, 14. september 2002. Foto OB

Entomologisk Selskab for Fyn har modtaget en henvendelse fra Tarup-Davinde I/S, om vi ville hjælpe med at undersøge forekomsten af dagsommerfugle og guldsmede i grusgravene i Tarup-Davinde i 2002 samt i en endnu ikke fastlagt årrække. Foruden de nævnte grupper er man også interesseret i at få undersøgt billefaunaen i området, og den opgave vil Palle Jørum tage hul på i 2003.

Tarup-Davinde I/S har til formål at etablere og drive det størst mulige sammenhængende natur- og fritidsområde i grusgravene efter råstofudvindelse. Hele området, der udvindes grus på, er 900 ha, og heraf ejer Tarup-Davinde I/S 110 ha med mange vandhuller og mellemliggende områder, hvor planter og dyr gradvist indfinder sig.

Undersøgelsen er i år foretaget af Otto Buhl og Niels Lykke, og den foregår i to områder. Phønix-området ligger nordøst for Ørbækvej, og her har vi undersøgt områderne omkring Stenværksøen og Trekløversøen.

Det andet område er omkring Nordsøen sydvest for Ørbækvej, og foruden Nordsøen omfatter det arealerne langs Aborresøen og Østersøen.

I begge områder er søerne kendetegnet ved store vandflader med høj vegetation af især Pil (*Salix*) langs bredderne, men få vandplanter i søerne. I områderne omkring og mellem

søerne findes overdrev, krat og hegn, som giver mange varme lækroge og gode betingelser for insekter.

Undersøgelsesområderne er i 2002 besøgt den 31/5, 23/6, 4/8 og 14/9.

Herunder blev der registreret 17 arter dagsommerfugle og 12 arter guldsmede.

Dagsommerfugle.

På to overdrevslokaliteter ved Stenværksøen og ved Trekløversøen er der store mængder Rundbælg (*Anthyllis vulneraria*), og her lever en stor bestand af Dværgblåfugl (*C. minimus*). Der må formodes at være flere gode lokaliteter for denne art rundt i hele grusgravsområdet, og i en årrække vil den have gode livsbetingelser, da Rundbælg hører til pionerplanterne.

Artsliste efter sæsonen 2002 :

Lille Kålsommerfugl (*P. rapae*)
Stor Kålsommerfugl (*P. brassicae*)
Grønåret Kålsommerfugl (*P. napi*)
Græsrandøje (*M. jurtina*)
Okkergul Randøje (*C. pamphilus*)
Nældens Takvinge (*A. urticae*)
Dagpåfugleøje (*I. io*)
Tidselsommerfugl (*V. cardui*)
Admiral (*V. atalanta*)
Nældesommerfugl (*A. levana*)

Stor Bredpande (*O. faunus*)
Stregbredpande (*T. lineola*)
Skråstregbredpande (*T. sylvestris*)
Lille Ildfugl (*L. phlaeas*)
Dværgblåfugl (*C. minimus*)
Almindelig Blåfugl (*P. icarus*)
Rødpletet Blåfugl (*A. agestis*)

Stor Bredpande (*Ochlodes faunus*) på Rundbælg, NG9832 Stenværksø, 23.vi.2002. Foto OB

Guldsmede.

Undersøgelsen af guldsmede er i 2002 udelukkende baseret på fund af imagines, og der er ikke af os ledt efter larver eller exuvier (larvehuder), som også kan bruges til bestemmelse.

De fundne 12 arter fordeler sig på 2 vandnymfer, 4 mosaikguldsmede og 6 libeller.

Umiddelbart virker det lidt skuffende med kun 2 arter vandnymfer, når man tager den mængde af blå vandnymfer, der svirrede rundt alle vegne i betragtning. Det er således sandsynligt, at der kan findes flere arter i området, og efterhånden som vandplanter etablerer sig i søerne, vil flere arter guldsmede indvandre, ikke mindst nogle vandnymfearter.

Lidt overraskende viste Stor Kejserguldsmed (*A. imperator*) sig i området mellem Trekløversøen og Stenværksøen den 23. juni. En enkelt hun fandt vi, og den kendes fra andre mosaikguldsmede på sin størrelse, vingefanget er ca. 110 mm, samt på en længdegående mørklilla stribe på hele bagkroppen.

Stor Kejserguldsmed blev første gang registreret i Danmark i 1994, og i 1998 blev den fundet ynglende på Sydøstfyn. Måske har den etableret sig fast i Tarup-Davinde grusgrave? Under undersøgelserne af søernes plantevækst og vandinsekter, hvorved der blev foretaget indsamling af guldsmedelarver, er der melding om i hvert fald en enkelt larve af Stor Kejserguldsmed.

Brun Mosaikgoldsmed (*Aeshna grandis*) Phønix-området, 23.VI.2002. Foto OB

Brun Mosaikgoldsmed (*A. grandis*) var den 23. juni nyforvandlet, og 5 eksemplarer af denne store brune guldsmed sad til skue på hyldegrene i en lun krog op mod en granskov nær Trekløversøen. Arten er en af de største guldsmede i Danmark, og den kendes på sin brune krop samt på vingernes brune bestøvning, som dens slæggtning, *A. isosceles*, mangler. Normalt en vanskelig art at fotografere, da den er meget sky.

Artsliste efter sæsonen 2002 :

Almindelig Vandnymfe	<i>Enallagma cyathigerum</i>
Stor Farvevandnymfe	<i>Ischnura elegans</i>
Efterårs-Mosaikgoldsmed	<i>Aeshna mixta</i>
Blå Mosaikgoldsmed	<i>Aeshna cyanea</i>
Brun Mosaikgoldsmed	<i>Aeshna grandis</i>
Stor Kejsergoldsmed	<i>Anax imperator</i>
Firepletet Libel	<i>Libellula quadrimaculata</i>
Blå Libel	<i>Libellula depressa</i>
Stor Blåpil	<i>Orthetrum cancellatum</i>
Stor Hedelibel	<i>Sympetrum striolatum</i>
Almindelig Hedelibel	<i>Sympetrum vulgatum</i>
Blodrød Hedelibel	<i>Sympetrum sanguineum</i>

Efterårs-Mosaikgoldsmed (*Aeshna mixta*). Phønix-området 14.ix.2002. Foto OB